

Špinavá voda, čisté odpovědi: Co je skutečnou příčinou znečištění Lipna?

Kvalita vody v Lipenské přehradě se dlouhodobě zhoršuje. Podle zjištění odborné studie, kterou zadal Jihočeský kraj v roce 2023 na základě petice spolku Lipensko pro život, za tím nestojí jeden konkrétní viník, ale kombinace faktorů. Analýza vychází z dlouhodobých dat o kvalitě vody, teplotě, odpadních vodách i rybolovu, ale také ze speciálně provedených měření. Výsledky studie budou tématem konference pořádané spolkem Lipensko pro život v Černé v Pošumaví dne 2. 5. 2026.

Poslední zima se stala varovným signálem. Na jejím začátku se sešlo několik nepříznivých faktorů, které odhalily vážnost tohoto problému. Zelené Lipno bylo viditelné dokonce ze satelitů a v prosinci 2025 jsme byli svědky bezprecedentního jevu – sinice ve vodě zamrzly a led na jezeře se zbarvil do zelena. Klíčovým problémem je nadměrné množství fosforu, který podporuje masivní růst sinic. Ty nyní přetrvávají často od jara až do pozdního podzimu.

Studie zjistila, že se do Lipna ročně dostává přibližně 22 tun celkového fosforu, z toho 9,1 tuny tvoří biologicky dostupná forma. Zatímco celkový fosfor představuje jakousi zásobu živin v systému, biologicky dostupný fosfor přímo určuje, jak intenzivně se mohou sinice množit. Právě tato forma má na eutrofizaci – tedy „zelenání“ vody – rozhodující vliv.

Zatímco většina celkového fosforu pochází z přirozeného pozadí (70 %), které zahrnuje rozpouštění hornin, minerálů a půdy, více než 50 % biologicky dostupného fosforu je výsledkem lidské činnosti. **Tento fosfor je přitom pro tvorbu sinic zcela zásadní, protože jej mohou rostliny a mikroorganismy – tedy i sinice – bezprostředně využít.**

Významným zjištěním je, že problém není dílem jediného viníka. Jde o kombinaci více zdrojů a souběh faktorů, které se navzájem sčítají a zesilují. **Studie identifikuje několik hlavních zdrojů znečištění biologicky dostupným fosforem:** odpadní vody z centrálních čistíren a odlehčování kanalizace (20 %), rozptýlené znečištění z domovních čistíren a objektů bez kanalizace (14 %), chov dobytka na pastvinách (11 %) a sportovní rybolov (7 %). Zbývajících 48 % biologicky dostupného fosforu pochází z přirozeného pozadí.

Situaci zhoršuje klima i samotná nádrž. Růst sinic podporuje globální oteplování – teplota vody vzrostla od konce 70. let téměř o 3 °C. Dalším faktorem je tzv. vnitřní zatížení nádrže: až třetina fosforu se ročně ukládá v sedimentech a následně se znovu uvolňuje do vody, čímž se problém dále prohlubuje.

Další rozvoj představuje riziko. Situace je o to závažnější, že územní plány v okolí Lipna umožňují rozsáhlou výstavbu, aniž by stanovovaly dostatečně přísné podmínky. Vzniknout může až 30 000 nových rekreačních lůžek, přestože stávající infrastruktura pro čištění odpadních vod je již nyní ve špatném stavu a na hraně svých kapacit.

Studie upozorňuje, že **bez zásadních opatření ke snížení vnosu fosforu se bude kvalita vody dále zhoršovat.** Nyní bude pokračovat návrhovou částí, která by měla přinést odpovědi na otázku, jak situaci řešit. Je však zřejmé, že klíčová opatření musí zahrnovat okamžité omezení další výstavby a dobudování kvalitní infrastruktury pro čištění odpadních vod. Po jejich zavedení odborníci odhadují, že na zlepšení si počkáme minimálně 30 let.

„Dlouhodobě se hledal jeden viník a svalovala se vina na chataře, ale realita je jiná. Znečištění Lipna je výsledkem kombinace více zdrojů – od zanedbané infrastruktury na čištění odpadních vod přes chov dobytka až po rybolov a je zřejmé, že současná

infrastruktura již nedokáže zvládnout dopady turistického zatížení.“ říká Pavla Setničková, předsedkyně spolku.

„Lipno se postupně mění ve fosforovou bombu. Bez razantních kroků hrozí, že se jeho stav bude dál rychle zhoršovat, což může mít nejen dopad na kvalitu vody a přírodu, ale také na ekonomickou stabilitu regionu.“ dodává

KONTAKT PRO MÉDIA

spolek Lipensko pro život, Pavla Setničková
e-mail: info@lipenskoprozivot.cz, 731 647 496